

mk

MIGRÁCIÓKUTATÓ
INTÉZET

Schengen kontra „Schengen à la Afrika”

Tóth Norbert elemzése

2020. február 24.

A Migrációkutató Intézet legfrissebb elemzésében egy afrikai (regionális) nemzetközi szerződés lehetséges hatásait mutatja be az Afrikából Európába irányuló migrációt illetően. A 2018-ban elfogadott dokumentum várhatóan néhány éven belül hatályba lép, és egy kontinentális méretű belső utazási és letelepedési térséget hoz majd létre. Ez a konstrukció nevezhető „afrikai Schengennek” is, noha a tervek szerint nem születne az európai modellel azonos értékű, belső határok nélküli térség, viszont az Afrikai Gazdasági Közösség tagállamainak állampolgárai a mostaninál sokkal egyszerűbben, vízummentesen utazhatnának a kontinensen. A „Schengen à la Afrika” megvalósulása pedig azt is jelenti majd, hogy a legszegényebb afrikai országok polgárai az eddigiekhez képest is egyszerűbben és tömegesen juthatnak el a két kontinens határára, és ez kétségtelenül újabb próbatétel elé állítja majd az európai Schengeni Övezetet.

1. Bevezetés

Az Afrikai Unió Közgyűlése 2018. január 29-én fogadta el „az Afrikai Gazdasági Közösséget (a továbbiakban: AGK) létrehozó 1991. évi abuja-i szerződéshez csatolt (a továbbiakban abuja-i szerződés) személyek szabad mozgására, és a letelepedéshez való jogra vonatkozó Jegyzőkönyvet” (a továbbiakban 2018. évi Jegyzőkönyv).

Az abuja-i szerződés 1994-ben lépett hatályba, az Afrikai Unió 55 tagállama közül öt ország¹ kivételével jelenleg mindenki a részese. Már önmagában a részes államok köre közötti eltérés is jelzi, hogy az afrikai gazdasági és politikai integráció folyamata eltér például az európai modelltől, ahol a politikai egységtörekvéseket megelőzték a gazdasági egységesülés lépései. Ráadásul az Afrikai Unió már most is létezik, míg az AGK-t az abuja-i szerződés fokozatosan, hat lépésben és legfeljebb 2028-ig tervezi/tervezte létrehozni.² Az európai és afrikai integrációs modellek között természetesen további lényeges különbségek is adódnak. Egyrészt az integráció Afrikában lényegében a kezdetektől, vagyis az Afrikai Egységsszervezet (OAU) 1963-as létrehozása óta a kontinens egészét célozta illetve célozza, míg Európában ez – történelmi és politikai okokból – földrajzilag korlátozottan kezdődött és csak fokozatosan bővült újabb tagállamokkal. Másrészt Európával ellentétben az Afrikai Gazdasági Közösség pilléreit nem annyira az államok, hanem a méretből és az országok lehetőségeiben rejlő relatíve jelentős különbségekből is adódóan ún. regionális gazdasági közösségek (RGK) jelentik.

Az AGK jelenleg nyolc ilyen regionális gazdasági közösséget ismer el,³ amelyek nem egy esetben már az abuja-i szerződés aláírását megelőzően is léteztek,⁴ lévén, hogy azok egyúttal valamilyen gazdasági együttműködést célzó szubregionális nemzetközi szervezetnek is minősülnek.⁵ Az RGK-k rövid- illetve középtávon gyengítik az afrikai kontinens integrációját,

---

¹ Az öt állam: Dzsibuti, Eritrea, Madagaszkár, Szomália és Dél-Szudán.

² Lásd az abudzsai szerződés 6. cikk (1) bekezdését.

³ Ezek (zárójelben az alapítás éve): Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége/ECOWAS (1975); Közép-afrikai Államok Gazdasági Közössége/ECCAS (1983), Arab Maghreb Unió/UMA (1989); Dél-afrikai Fejlesztési Közösség/SADC (1992); Kelet- és dél-afrikai Közös Piac/COMESA (1993); Kormányközi fejlesztési Hatóság/IGAD (1996); Száhel-szaharai Államok Közössége/CEN-SAD (1998); Kelet-afrikai Közösség/EAC (2000).

⁴ Hárman közülük egészen bizonyosan. Lásd: 3. lj.

⁵ Ennek az a jelentősége, hogy az RGK egyszerre alkotóelemei az AGK-nak, de attól eltérő jogi személyiséggel is rendelkeznek.

mivel azok tagjai között rendkívül nagy az átfedés⁶ és a célok illetve lehetőségek között jelentős különbségek is felfedezhetők. Ezenkívül majdnem minden RGK, igaz, szubregionális nemzetközi szervezeti minőségében, az AGK-tól függetlenül is szeretné a gyakorlatba ültetni a személyek szabad mozgásának elvét, ami viszont segítheti az utóbbi ugyanerre irányuló, de kontinensszerte érvényesíteni kívánt céljainak elérését. A gazdasági integráltságát illetően legelőrébb tartó⁷ és legrégebb óta folyamatosan működő afrikai szubregionális nemzetközi szervezet, a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közössége (ECOWAS) államai már 1979-ben elfogadták saját, a személyek szabad mozgásáról, tartózkodásáról és a letelepedéséről szóló, az ECOWAS-t 1975-ben létrehozó szerződéshez csatolt jegyzőkönyvet.⁸ Ez a jegyzőkönyv elvileg a letelepedés (vállalkozás) szabadságát kivéve a gyakorlatban is működik, igaz, végrehajtása sok kívánnivalót hagy maga után.⁹ Ráadásul a Boko Haram és más radikális szervezetek térségbeli és határokon átívelő aktivitása miatt az ECOWAS-tagállamok egy része megerősítette a határok védelmét, ami tovább nehezíti a személyek szabad mozgásának gyakorlatba ültetését.¹⁰ Az ECOWAS mellett a többi szubregionális afrikai nemzetközi szervezet eddig megmaradt a szavak szintjén, már ami a személyek szabad mozgásának biztosítását illeti. Talán egyedül a Kelet-afrikai Közösség (EAC) – amely saját útiokmányrezsimmel is kísérletezik –, illetve az Arab Magreb Unió (UMA/AMU) emelhető még ki ebben a körben. Utóbbi esetben Tunéziába például majdnem¹¹ minden más UMA/AMU-tagállam állampolgára vízummentesen utazhat be.¹²

1. ábra Az AGK-t létrehozó szerződés részes államai 2020. február 1-jén. (zöld színnel)

⁶ Értsd: bizonyos országok egyszerre több RGK-nak is a tagjai, ami miatt az afrikai integrációt sokan csak „spagetti tálnak” nevezik. Lásd például: BYIERS et al. 2019.

⁷ Vö. az ECOWAS 2020-as tervét a közös valuta, az eco bevezetésére és a monetáris unió létrehozására: ECOWAS 2019.

⁸ A felülvizsgált szerződés angol nyelvű szövegét lásd: ECOWAS 2015.

⁹ AGYEI John –CLOTTEY Ezekiel 2007.

¹⁰ URSO G – HAKAMI A 2018.

¹¹ Líbia jelenleg kivételt képez ebben a tekintetben.

¹² Az RGK-k szabad mozgással kapcsolatos álláspontjáról részletesen lásd: Uo.

2. „A személyek szabad mozgására és a letelepedéshez való jogra vonatkozó 2018. évi Jegyzőkönyv”

A jelenleg még nem hatályos 2018. évi Jegyzőkönyv célja az Afrikai Gazdasági Közösséget létesítő szerződés megvalósulásának elősegítése (implementációja) a személyek szabad mozgásának, illetve tartózkodásának, valamint a letelepedés szabadságának fokozatos gyakorlatba ültetésével.¹³ A fokozatosság három lépcsőt takar, amelyek közül az első megvalósítása során az AGK tagállamai egymással szemben el fogják törölni a vízumkorlátozásokat, és biztosítják egymás állampolgárai számára a belépéshez való jogot. A vízummentességre való felkészülésként elsőként lehetővé teszik a belépéskor való vízumigénylést, valamint az elektronikus vízum kérelmezését. A belépéshez való jogot kizárólag az AGK-tagállamok állampolgárai gyakorolhatják majd, mégpedig az állampolgárságuktól különböző tagállam területe vonatkozásában, és az magában foglalja majd a másik országba való beutazáshoz, az ott tartózkodáshoz, de az állam területén való szabad mozgáshoz való jogot is.¹⁴ A beutazás kizárólag kijelölt belépési pontokon történhet,¹⁵ és a másik állam területén való tartózkodás legfeljebb a belépéstől számított 90 napig tarthat, igaz ez az időtartam kérésre meghosszabbítható lesz.¹⁶ Már ebből is jól látható, hogy a 2018. évi Jegyzőkönyv valójában nem az egykori schengeni egyezmények, később a schengeni *acquis* nyomvonalán halad, hanem kizárólag a vízumkényszerek egymás közötti felszámolását célozza. A belépéshez való jogot csak érvényes úti okmány birtokában lehet majd gyakorolni.¹⁷ A különféle nemzeti úti okmányok mellett az AGK tagállamai elismerik az Afrikai Unió Bizottsága által kialakítani tervezett ún. afrikai útlevelet is,¹⁸ amellyel az elképzelések szerint minden AGK-tagállam el fogja majd látni a saját állampolgárait. A tagállamok egyedi esetekben és saját belső jogukra hivatkozva nemzetbiztonsági, közrendi vagy közegészségügyi, esetleg más, a Jegyzőkönyvvel nem összeegyeztethető ok miatt megtagadhatják majd egy másik tagország állampolgárának beléptetését.¹⁹ A Jegyzőkönyv külön foglalkozik a járművekkel történő belépéssel, amelyet jogként szintén elismer, de gyakorlását bizonyos további feltételekhez köti,²⁰ továbbá előírja egy kontinentális járműadatbázis létrehozását is.²¹ A Jegyzőkönyv elvileg megkönnyítené a határmenti közösségek határátlépését is, amelyet két- és többoldalú regionális nemzetközi szerződések segítségével lát érvényesíthetőnek azzal, hogy az nem veszélyeztetheti az országok biztonságát és közegészségügyét.²² A személyek szabad mozgásának elsődlegesen az a célja, hogy lehetővé tegye az AGK-tagállamok állampolgárai számára, hogy más országokban munkát vállaljanak.²³ A Jegyzőkönyv ebben a körben privilegizálja az egyetemi hallgatókat és a kutatókat,²⁴ valamint minden „AGK-vendégmunkás” számára jogot biztosít a családgyejesítéshez, pontosabban ahhoz, hogy az

---

¹³ Lásd a jegyzőkönyv 2. cikkét.

¹⁴ Lásd a Jegyzőkönyv 6. cikk (1) bekezdését.

¹⁵ Lásd a Jegyzőkönyv 7. cikk (1) bekezdés a) pontját.

¹⁶ Lásd a Jegyzőkönyv 6. cikk (5) bekezdését.

¹⁷ Lásd a Jegyzőkönyv 7. cikk (1) bekezdés b) pontját.

¹⁸ Lásd a Jegyzőkönyv 10. cikkét.

¹⁹ Lásd a Jegyzőkönyv 7. cikk (1) bekezdés c) pontját.

²⁰ Így: vezetői engedély, gépjármű törzskönyv, forgalmi engedély, tengelyterhelés igazolás, valamint az adott állam felelősségbiztosítási szabályainak betartása.

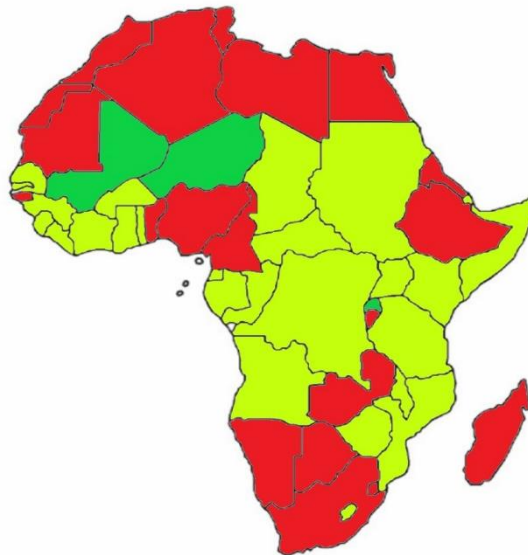
²¹ Lásd a Jegyzőkönyv 11. cikkét.

²² Lásd a Jegyzőkönyv 12. cikk (1) bekezdését.

²³ Lásd a Jegyzőkönyv 14. cikk (1) bekezdését.

²⁴ Lásd a Jegyzőkönyv 13. cikkét.

érintettet házastársa(i) és eltartottjai is elkísérhessék a munkavégzés helye szerinti államba.²⁵ Az első fázisnak, vagyis a személyek szabad mozgásának 2023. december 1-jéig, azaz a Jegyzőkönyv elfogadását követő öt év elteltével kellene megvalósulnia az Útiterv értelmében.²⁶ Ez a határidő nagy valószínűséggel nem lesz tartható, mivel a Jegyzőkönyv tagállamok általi ratifikációja csak nagyon vontatottan halad (lásd a 2. sz. ábrát). A második, illetve harmadik fázisokra az Útiterv értelemszerűen nem jelölt még meg határidőket, mivel előbb az első szakaszt kell majd lezárni. Az Afrikai Unió Végrehajtó Tanácsa csak ezt követően tűzi majd ki az újabb fejlődési lépcsők elérését jelző határidőket.²⁷

2. ábra A 2018. évi Jegyzőkönyv támogatottsága 2020. február 1-jén. Részben államok (zöld), csak aláírók (sárga), nem részben államok (piros).

3. A 2018. évi Jegyzőkönyv jelentősége az Európába irányuló afrikai migrációt illetően

A 2018. évi Jegyzőkönyv nemzetközi jogi hatálybalépéshez legalább tizenöt állam megerősítése (ratifikációja) szükséges. Jóllehet eddig²⁸ mindössze négy afrikai ország²⁹ vált ily módon a szerződés részesevé, a 2018. évi Jegyzőkönyv aláíróinak (lásd a 2. sz. ábrát) helyzetét *grosso modo* ismerve és megvizsgálva megállapítható, hogy a hatálybalépéssel néhány éven belül számolni lehet. Természetesen a ratifikációs folyamat elhúzódása előre vetítheti, hogy az eredeti, 2023. december 1-jével számoló határidő nem lesz majd tartható. Ennek ellenére a 2020-as évek második felére jó eséllyel a szubszaharai régió nagy részét lefedő utazási és letelepedési térség jöhet létre, ami nagyban megkönnyítheti és elősegítheti a hazájukból akár északi irányba, európai végcélal, akár pedig déli irányba, a stabilabb gazdasági helyzetű Dél-afrikai Köztársaság, Namíbia, illetve Botswana felé irányuló migrációt. Az Európába irányuló afrikai migrációt katalizálja majd, ha valamelyik észak-afrikai ország úgy dönt, hogy megerősíti a 2018. évi Jegyzőkönyvet. Fontos megjegyezni ezzel kapcsolatban, hogy Marokkó tervezi a

²⁵ Lásd a Jegyzőkönyv 14. cikk (2) bekezdését.

²⁶ Az Útiterv angol nyelvű szövegét lásd: AFCFTA 2018.

²⁷ Uo.

²⁸ 2018. február 1-jéig. Lásd: AFRICAN UNION 2020.

²⁹ Mali, Niger, Ruanda, valamint São Tomé és Príncipe.

2018. évi Jegyzőkönyvhöz való csatlakozást.³⁰ Ennek megvalósulása a gyakorlatban azt jelentheti, hogy a szubszaharai térségből érkező migránsok még az eddigieknél is sokkal gyorsabban és egyszerűbben juthatnának el Marokkóba, hogy onnan akár Európába próbáljanak meg továbbmenni. Az afrikai migrációs útvonalakat Marokkó más érintett országokkal karöltve igyekszik majd biztonságosabbá tenni, illetve az európai államokkal közösen szeretné jelentősen csökkenteni a tengeren eltűnt migránsok számát.³¹ Ezek a célok Marokkó Nyugat-Afrikára vonatkozó geostratégiai céljait tükrözhetik vissza, aminek az alapján az észak-afrikai állam például annak ellenére adta be csatlakozási kérelmét a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségéhez (ECOWAS), hogy a térséghez földrajzilag közvetlenül nem kapcsolódik, ellenben gazdasági vonalon egyre szorosabb a viszony a két szereplő között.³² Az ECOWAS jelenlegi legbefolyásosabb államában, Nigériában sokan attól tartanak, hogy így Marokkó állhat a szubregionális gazdasági integrációs szervezet élére, és rajta keresztül az eddigieknél jóval egyszerűbben juthatnak Afrikán kívüli áruk az ECOWAS-államok piacára, nehéz helyzetbe hozva ezzel a helyi vállalkozásokat.³³ Könnyen lehet az is, hogy Marokkó az ECOWAS-tagságot kéri a nyugat-afrikai államoktól a 2018. évi Jegyzőkönyvhöz csatlakozásért cserébe, ugyanakkor még ebben a helyzetben is földrajzi akadályt képezhet Mauritánia a Nyugat-Afrikából Marokkó (és Európa) felé a 2018. évi Jegyzőkönyv alapján irányuló migráció előtt. Ehhez kapcsolódik, hogy Mauritánia ugyan 2000-ben távozott az ECOWAS-ból (mint annak egyik alapító tagja), de egyes hírek szerint fontolgatja visszalépését a szervezetbe.³⁴ Abban az esetben tehát, ha Mauritánia visszatérne, és Marokkó belépne a Nyugat-afrikai Államok Gazdasági Közösségébe, a személyek szabad mozgása tulajdonképpen automatikusan megvalósulna az észak-nyugat-afrikai térségben, mivel az ECOWAS-nak a 2018. évi Jegyzőkönyv mellett saját migrációs rezsimje is van.³⁵ Marokkó és Mauritánia csatlakozása emellett tovább növelné a frankofón államok erejét a szervezeten belül és ez logikusan háttérbe szorítaná az angolszász orientációjú Nigériát, amely a nyugat-afrikai szabad mozgás és így a 2018. évi Jegyzőkönyv egyik jelentős kritikusa, ugyanakkor a migráció szempontjából egyszerre cél- és kibocsátó ország az ECOWAS-on belül.³⁶ Nigéria esetében korábban többször előfordult már, hogy más ECOWAS-tagállamokból érkező migránsokat utasított ki azok tömeges érkezése és a nigériai munkaerőpiacon okozott zavarok miatt.³⁷

Összegezve a lehetőségeket, a 2018. évi Jegyzőkönyv majdani hatálybalépése elsősorban azon nyugat- illetve közép-afrikai országok érdekeit szolgálja, amelyek jelentős népességtöbbséggel, a környezetükben lévő államokéhoz képest alacsonyabb színvonalú szociális és egészségügyi, illetve oktatási rendszerrel, relatíve rossz általános biztonsági helyzettel és sanyarúbb gazdasági kilátásokkal rendelkeznek, vagyis amelyek a migráció szempontjából kibocsátó országok. Ezen államok polgárai a mostanihoz képest is tömegesen kelhetnek majd útra, hiszen ehhez – legalábbis a 2018. évi Jegyzőkönyvet megerősítő afrikai államok egymás közötti viszonylatában – nem kell majd beutazási és tartózkodási engedély sem. Igaz ugyanakkor, hogy az ilyen – vagyis a 2018. évi Jegyzőkönyv alapján zajló – népességmozgások valamelyest ellenőrizhetőbbé is válhatnak, ugyanis a határátlépésekre csak meghatározott belépési

---

³⁰ Uo.

³¹ GLOBAL FORUM ON MIGRATION AND DEVELOPMENT 2019.

³² FABIANI, Riccardo 2018.

³³ FINANCIAL TIMES 2019.

³⁴ UNIAFRICA 2017.

³⁵ Lásd a 8. sz. lábjegyzetet.

³⁶ Lásd például: ONWUKA R. I.1982, 193-206.

³⁷ AGYEI John –CLOTTEY Ezekiel 2007.

pontokon és regisztrációt követően kerülhet majd sor. Ez megkönnyítheti a származási ország azonosítását is például egy EU-tagállam menekültügyi és bevándorlási hatósága előtt zajló konkrét eljárásban. Feltéve, hogy az EU képes lesz hozzáférni – nyilván szabályozott együttműködés keretében – a 2018. évi Jegyzőkönyvben résztvevő afrikai államok adatbázisaiban rögzített releváns adatokhoz. Furcsa módon ez egy további kockázatot is rejt az afrikai és végső soron az EU-tagállamok biztonságára. Az érintett AGK-országok valamilyen okból veszélyesnek minősülő (például bűncselekmény elkövetése, terrorizmus stb.) állampolgárai ugyanis továbbra is a zöld határon fogják az államhatárokat átlépni, és mivel állampolgárságuk elvileg feljogosítja őket a szabad tartózkodásra, az adatbázisok nem megfelelő működése vagy a belbiztonsági szervek korrumpálhatósága esetén sokkal könnyebben eljuthatnak majd Európa és Afrika határára. Mindezek alapján az EU nézőpontjából a 2018. évi Jegyzőkönyv kockázatát az jelentheti, hogy mivel a vándorlást Afrikán belül jelentősen megkönnyítheti, az érintettek az eddigieknél is gyorsabban és egyszerűbben, valamint nagyobb létszámban juthatnak majd el Európába. Ezzel a „Schengen à la Afrika” végső soron a „valódi” schengeni övezet egyenszilárdságát teheti próbára.

Bibliográfia

AFCFTA (2018): Implementation Roadmap. <https://afcfata.altadvisory.africa/wp-content/uploads/2018/09/1A.-Final-Implementation-Roadmap-on-the-Protocol-on-Free-Movement-of-Persons.pdf/> (Megtekintve: 2020. 01. 15.)

AFRICAN UNION (2020): List of Countries which have signed, ratified/acceded to the Protocol to the Treaty Establishing the African Economic Community Relating to Free Movement of Persons, Right of Residence and Right of Establishment. 2020. 02. 01. <https://au.int/sites/default/files/treaties/36403-sl-PROTOCOL%20TO%20THE%20TREATY%20ESTABLISHING%20THE%20AFRICAN%20ECONOMIC%20COMMUNITY%20RELAT....pdf/> (Megtekintve: 2020. 02. 01.)

AGYEI John –CLOTTEY Ezekiel (2007): *Operationalizing ECOWAS Protocol on Free Movement of People among the Member States: Issues of Convergence, Divergence and Prospects for Sub-Regional Integration*. 2007. 09. 18. <https://www.migrationinstitute.org/files/events/clottey.pdf/> (Megtekintve: 2020. 01. 13.)

BYIERS Bruce et al. (2019): *The Political Economy of Africa's regional spaghetti bowl*. Synthesis Report. 2019. May. <https://ecdpm.org/publications/political-economy-africas-regional-spaghetti-bowl-synthesis-report/> (Megtekintve: 2020. 01. 13.)

ECOWAS (2015) *Revised Treaty*. <https://www.ecowas.int/wp-content/uploads/2015/01/Revised-treaty.pdf/> (Megtekintve: 2020. 01. 13.)

ECOWAS (2019) *President Brou Restates ECOWAS Commission's Commitment to the Single Currency Project* 2016. 06. 12. <https://www.ecowas.int/president-brou-restates-ecowas-commissions-commitment-to-the-single-currency-project/> (Megtekintve: 2020. 01. 13.)

FABIANI, Riccardo (2018): *Morocco's Difficult Path to ECOWAS Membership*. 2018. March 28. <https://carnegieendowment.org/sada/75926/> (Megtekintve: 2020. 02. 05.)

FINANCIAL TIMES (2019): *Morocco's Ecowas bid sparks African fear and suspicion*. 2019. 01. 23. <https://www.ft.com/content/f17bf958-f96b-11e8-a154-2b65ddf314e9/> (Megtekintve: 2020. 02. 05.)

GLOBAL FORUM ON MIGRATION AND DEVELOPMENT (2019) *Morocco's Migration Policies and the Global Compact for Safe, Orderly and Regular Migration*. 37. <https://gfmnd.org/pfp/ppd/10974/> (Megtekintve: 2019. 12. 08.)

ONWUKA R. I (1982).: *The Ecowas Protocol on the Free Movement of Persons: A Threat to Nigerian Security? African Affairs* Vol. 81, No. 323 (Apr., 1982), pp. 193-206

UNIAFRICA (2017): *ECOWAS says „I do” to Morocco*. <https://www.uniafrica.org/ecowas-says-i-do-to-morocco/?lang=en/> 2017. june 19. (Megtekintve: 2020. 02. 05.)

URSO G – HAKAMI A (2018): *Regional Migration Governance in Africa: AU and RECs*. Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2018. 40. <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/e2c79a27-fdc0-11e8-a96d-01aa75ed71a1/language-en/> (Megtekintve: 2020. 01. 13.)